

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3]

**Seat
No.**

〔5205〕-304

M.A. (Third Semester) EXAMINATION, 2017
HISTORY

(Optional Paper No. 15)

(Maharashtra in the 19th Century : Structural Changes)

(2008 PATTERN)

N.B. — (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Discuss the expansion of Maratha in 18th Century.
 - (2) Explain the impact of Western Ideology in Administration of Maharashtra.

 2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Trace the humanise work of Mahatma Phule in Maharashtra.
 - (2) State the causes rise of ‘Nationalism’ and explain its nature.

 3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (1) Explain the significance of Chhatrapati Shivaji’s Swarajya.
 - (2) State the information about Romanticism.
 - (3) Discuss the consciousness of ‘Non-Brahmin Movement’ in Maharashtra.
 - (4) Analyse the ‘Economical-Nationalism’ in 19th Century Maharashtra.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following in the **100** words each : [20]

- (1) Importance of Bhakti-Movement
- (2) Mahalwari System
- (3) Liberalism
- (4) Work of Narayan Meghaji Lokhande
- (5) 'Hegemonic' role of Middle class
- (6) Pune Sarvajanika Sabha.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : **80**

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) 18व्या शतकातील मराठ्यांच्या सत्ताविस्तारासंबंधी चर्चा करा.
- (2) पाश्चिमात्य वैचारिक दृष्टिकोनांच्या महाराष्ट्राच्या प्रशासनावरील प्रभाव स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) महाराष्ट्रातील महात्मा फुले यांच्या मानवतावादी कार्याचा मागोवा घ्या.
- (2) राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दात लिहा : [20]

- (1) छत्रपती शिवरायांच्या स्वराज्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- (2) 'स्वंच्छदतावादा' विषयी माहिती सांगा.
- (3) 'महाराष्ट्रातील' ब्राह्मणेतर चळवळीच्या जाणीवांची चर्चा करा.
- (4) 19व्या शतकातील महाराष्ट्राच्या 'आर्थिक राष्ट्रवादा'चे मुल्यांकन करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपांची उत्तरे प्रत्येकी **100** शब्दात लिहा : [20]

- (1) भक्ती चळवळीचे महत्त्व
- (2) महालवारी पद्धती
- (3) उदारमतवाद
- (4) नारायण मेघाजी लोंखडे याचे कार्य
- (5) मध्यम वर्गीयांची प्रभुत्ववादी भूमिका
- (6) पुणे सार्वजनिक सभा.